

procedure implementation, in particular, the determination of the mediation's place in the Ukrainian criminal process, the peculiarities of its legislative regulation, the reconciliation procedure grounds and order, the circle of persons participating in mediation, and the stage of the criminal process on which it can be applied. The author also indicates the expediency of introducing mediation procedures into domestic criminal procedural legislation. The article analyzes the procedure of mediation in criminal proceedings and enshrining it in the legislation of foreign countries based on the legislation of Ukraine and other foreign countries, in particular the Republic of Moldova, the Republic of Kazakhstan, the Republic of Kyrgyzstan, the Republic of Poland, and the Republic of France.

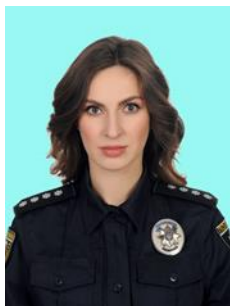
It is proposed to borrow the positive experience of certain foreign countries to improve mediation in Ukrainian criminal proceedings.

The author concludes with the perspective and expediency of using the mediation institution in the domestic criminal process. The author also proposed to improve and implement mediation in criminal proceedings by making appropriate changes to the Criminal Procedure Code of Ukraine and eliminating problems of the mediation introduction in criminal proceedings.

Keywords: *mediation, mediator, compromise, criminal proceedings, criminal procedural legislation of Ukraine, dispute resolution.*

УДК 343.1

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-2-271-279

Аліна ГУТНИК[©]
доктор філософії
в галузі права
(Калузький РВПГУНП
в Івано-Франківській
області, м. Калуш
Івано-Франківської
обл., Україна)

Єлизавета КОЦЬ[©]
доктор філософії
в галузі права
(ЛКП
«Муниципальна
обрядова служба»)

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВРУЧЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ ОСОБІ, ЯКА ПЕРЕБУВАЄ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ АБО НА ТЕРИТОРІЇ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА

У статті розглянуто проблеми, що виникають при врученні процесуальних документів особі, яка перебуває на тимчасово окупованій території чи території держави-агресора, під час досудового розслідування та при здійсненні спеціального досудового розслідування. Запропоновано покращити вебсторінку Офісу Генерального прокурора, на якій публікуються процесуальні документи, та проводити щомісячні перевірки таких публікацій з метою виявлення фактів поширення персональних даних. Аргументовано необхідність виключення вимоги щодо поштового надсилання процесуальних документів при здійсненні спеціального досудового розслідування. Доведено переваги використання електронної пошти та соціальних мереж для вручення процесуальних документів особам-учасникам кримінального провадження.

Ключові слова: *процесуальні документи, повістка, повідомлення, спеціальне досудове розслідування, підозрюваний, тимчасово окупована територія.*

Постановка проблеми. Порядок вручення процесуальних документів особі, яка виїхала та/або перебуває на тимчасово окупованій території України (далі – ТОТ), території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, регламентований ч. 8 ст. 135 КПК та ст. 297-5 КПК. У такий спосіб особі може бути вручено повідомлення про підозру (ч. 1 ст. 278 КПК) та інші повідомлення (ч. 3 ст. 111 КПК). Надалі ми використовуємо термін «процесуальні документи», під яким розуміємо

© А. Гутник, 2023
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-5447-7256>
hutnyk_alina@ukr.net

© Коць Є., 2023
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-7511-2694>
kotselisabeth@gmail.com

усі документи, що можуть надіслані учасникам кримінального провадження у цей спосіб.

І у ч. 8 ст. 135 КПК, і у ч. 1 ст. 297-5 КПК передбачено обов'язкове публікування процесуальних документів у медіа та на вебсайті Офісу Генерального прокурора (далі – ОГП). Проте між цими частинами статей є суттєві відмінності. Так, вручення процесуальних документів відповідно до ч. 8 ст. 135 КПК є загальним та здійснюється щодо усіх осіб-учасників кримінального провадження. Публікування процесуальних документів у медіа та на вебсайті ОГП можливе за наявності таких умов: 1) є достатні підстави вважати, що особа виїхала та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором; 2) є обґрунтована неможливість вручення документів згідно з ч. 1, 2, 4-7 ст. 135 КПК.

Вручення процесуальних документів відповідно до ст. 297-5 КПК відбувається тільки після винесення ухвали про здійснення спеціального досудового розслідування та щодо особи, яка набула статусу підозрюваного у цьому провадженні. Згадана стаття передбачає також обов'язкове надсилання документів за останнім відомим місцем проживання чи перебування підозрюваного разом із публікацією цих документів у медіа та на вебсайті ОГП.

Таким чином, виникають ситуації, коли сторона обвинувачення публікує повідомлення про підозру, повістки про виклик тільки у газеті «Урядовий кур'єр» та на вебсайті ОГП, обґрунтовуючи неможливість вручення особі цих документів у інший спосіб. А після вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування слідчий чи прокурор обов'язково надсилає процесуальні документи підозрюваному поштою. У тому числі й у випадку, коли його останнє місце проживання чи перебування є ТОТ, територією, де ведуться активні бойові дії чи територією держави-агресора.

Публікування процесуальних документів у газеті «Урядовий кур'єр» та на вебсайті ОГП має також свої особливості та проблемні аспекти: вузька спеціалізованість, складність пошуку, необхідність захисту персональних даних тощо.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми, підтверджує увагу науковців до окресленої проблематики. Порядок вручення процесуальних документів особі, місце знаходження якої невідоме, вивчали О. Атаманов, С. Кримчук, О. Татаров, О. Фараон. Дослідження спеціального досудового розслідування та порядок вручення процесуальних документів здійснювали такі науковці: Ю. Алєнін, Д. Алексєєва-Процук, І. Гловюк, Ю. Грошовий, В. Дрозд, Д. Коперсак, О. Кучинська, О. Нагорнюк-Данилюк, О. Малєнко, Г. Мудрецька, М. Стоянов, О. Татаров, А. Тимофєєв, В. Трофимєнко, Л. Удалова, І. Черничєнко, С. Шарєнко, А. Шевчишен, О. Шило, Д. Шумєйко, В. Юрчишин та ін. Водночас проблеми вручення процесуальних документів особі, яка перебуває на тимчасово окупованій території або на території держави-агресора, залишаються актуальними та невіршєними.

Мєтою статті є дослідження проблемних аспектів вручення процесуальних документів особі, яка перебуває на тимчасово окупованій території або на території держави-агресора, відповідно до ч. 8 ст. 135 КПК та ст. 297-5 КПК, визначєння проблемних аспектів та розробка пропозицій щодо їх усунєння.

Виклад основного матеріалу. На проблеми, що виникають під час публікації процесуальних документів на вебсайті ОГП, звертало увагу багато науковців. Наприклад, Р. Корякін та М. Яковєнко вважають, що існує низька ймовірність того, що особа ознайомиться з процесуальними докумєнтами на сайті ОГП [1, с. 115]. Такої самої думки дотримуються С. Кримчук [2, с. 274], О. Атаманов [3, с. 152].

Головне юридичне управлєння Апарату Верховної ради України також зазначало щодо проблеми такого роду публікування під час розгляду законопроекту, котрим внесєно перші змєни до ст. 297-5 КПК. Так, у зауваженнях до законопроекту акцєнтовано, що не виключєні випадки, коли підозрюваному, який виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави-агресора без наміру переховування від правосуддя, не буде нічого офіційно вїдомо про факт розпочатого кримінального провадження та сутність підозри, а досудове слїдство та судове провадження в Україні здійснюватиметься за його вїдсутності [4, с. 6–7].

Недосконалим є також інтерфейс вебсторінки, що не розрахований на його зрозумїле та зручне використання особою-учасником кримінального провадження. Вебсайт ОГП мїстить вкладку «Повїстки про виклик та вїдомості про здійснення

спеціального досудового розслідування». Щодня туди завантажуються нові повідомлення та повістки, що розміщуються у вигляді 10 постів на 1 сторінку. Кожен підрозділ із питань інформаційних технологій відповідного органу прокуратури самостійно забезпечує публікацію повістки про виклик. Відповідно заголовки вкладок, документи мають різні назви. Не мають єдиного оформлення й публікації. Наприклад, в одному випадку назва заголовку складається з назви процесуального документа, прізвища та ініціалів підозрюваного, дати, на яку викликають особу, в іншому – додатково зазначено ще й годину, кваліфікацію статті тощо. Щодо формату публікації самого документа, то в одному випадку завантажуються скан-копія документа, в іншому – документ у форматі «*.doc» без підписів і дат, у третьому – неякісне фото документа, у якому складно або взагалі неможливо прочитати частину інформації. Крім того, трапляються випадки, коли замість одного документа завантажено інший (наприклад, на вебсайт ОГП завантажено скан-копію короткого повідомлення про підозру, підготовленого для газети «Урядовий кур'єр» [5]), або коли взагалі не завантажено жодного документа і посилання неактивне.

Та навіть якщо припустити, що особа вирішила дізнатися, чи опубліковано щодо неї повідомлення про підозру на сайті ОГП, то швидше за все їй це не вдасться через відсутність можливості здійснення будь-якого пошуку на сторінці. Так само і іноземець не зможе знайти повідомлення про підозру чи повістку про виклик, що йому адресовані, адже веб-сайт не має опції зміни налаштувань мови.

Тому слід погодитися з позицією А. Тимофєєва, який вважає, що реальне ознайомлення з повісткою про виклик за допомогою вебсайту ОГП та газети «Урядовий кур'єр» є малоймовірним, у зв'язку з чим це положення є суто формальним [6, с. 64].

Для вирішення окресленої проблеми вважаємо за необхідне розробити детальний технічний порядок публікації процесуальних документів на сайті ОГП, зазначити єдині вимоги щодо назви цих документів, обов'язкового їх сканування з підписами та датами, запровадити можливість зміни мови вебсайту та пошуку документів за: датою їх публікування, прізвищем особи, кваліфікацією статті, областю, у якій розташований орган досудового розслідування, тощо.

Ще однією проблемою, що виникає під час публікування процесуальних документів на вебсайті ОГП, є розголошення інформації про фізичну особу (персональні дані), інших відомостей, котрі містять таємницю, що охороняється законом, відомостей досудового розслідування [3, с. 152]. Так, під час проведення аналізу повідомлень про підозру, що були опубліковані на сайті ОГП, виявлено випадки поширення даних, котрі відповідно до Порядку організації публікації в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному вебсайті Офісу Генерального прокурора повісток про виклик окремої категорії осіб та відомостей щодо підозрюваних, стосовно яких надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування (далі – Порядок) [7] та Закону України «Про захист персональних даних» повинні бути прихованими. Наприклад, із 57 повідомлень про підозру за ч. 3 ст. 111-1 КК, у 51 випадку (89,5%) було зазначено повне місце проживання особи [8, с. 253]. Оприлюднюються також і інші персональні дані особи: відомості про національність, місце народження, сімейний стан, судимість, місце роботи, реєстраційний номер облікової картки платника податків, стосовно наявності статусу особи, щодо якої здійснюється особливий порядок кримінального провадження [9, с. 352], дані паспорта громадянина України та паспорта для виїзду за кордон [8, с. 260] тощо.

З метою недопущення таких помилок у наступних публікаціях на вебсайті ОГП та здійснення більш ретельної перевірки повідомлень перед їх публікацією 27 лютого 2023 р. на адресу Офісу Генерального прокурора надіслано електронне звернення про порушення вимог Закону України «Про захист персональних даних» [9, с. 352]. У свою чергу, 6 березня 2023 р. ОГП скерувало подане звернення до Донецької, Луганської, Харківської та Херсонської обласних прокуратур для взяття до відома та опрацювання в межах компетенції. Такий вибірковий перелік прокуратур, швидше за все, зумовлений доданою до звернення таблицею, згідно з якою поширення персональних даних здійснювалось у кримінальних провадженнях за процесуальним керівництвом прокурорів із вищезазначених областей. Хоча нами було зазначено, що цей перелік є орієнтовним. Отримано електронну відповідь із Херсонської обласної прокуратури про проведення додаткового інформування прокурорів щодо дотримання вимог із захисту персональних даних, а також формальну відповідь поштою із Харківської обласної

прокуратури, у якій не зазначено жодного слова про захист персональних даних. Відповідей із Донецької та Луганської обласних прокуратур не отримано. Однак після скерування нашого звернення з ОГП (06.03.2023) загалом спостерігається збільшення кількості повідомлень про підозру, у яких приховано персональні дані як в анкетній частині, так і у змісті процесуальних документів. Проте і надалі мають місце випадки, коли вимоги щодо захисту персональних даних не виконуються.

Процедура перевірки процесуальних документів, що мають бути опубліковані на вебсайті ОГП, детально регламентована у Порядку. Зокрема, перевірка додержання вимог Закону України «Про захист персональних даних» є одним із таких етапів. Проблема виникає внаслідок нездійснення прокурором такої перевірки, а точніше, формального підходу до її здійснення. Оскільки за поширення персональних даних без згоди особи та всупереч законів може наставати юридична відповідальність, вважаємо, що необхідно проводити щомісячну перевірку опублікованих повідомлень на вебсайті, а у випадку виявлення порушень щодо поширення персональних даних чи будь-яких інших порушень Порядку – вирішувати питання про притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності.

Обов'язковою вимогою вручення процесуальних документів відповідно до ст. 297-5 КПК є також їх надсилання за останнім відомим місцем проживання чи перебування підозрюваного, тобто їх поштове відправлення. Такі дії видаються неможливими щодо осіб, місце проживання чи перебування яких є ТОТ чи територія держави-агресора. А. Тимофєєв зазначає, що більшість поштових операторів України не надають послуг на тимчасово окупованих територіях, у зв'язку з чим, зокрема, було внесено зміни до ч. 8 ст. 136 КПК України (мабуть, автор мав на увазі ст. 135 КПК – А.Г., Є.К.) стосовно процедури здійснення виклику особи [6, с. 62–63]. Так, для виконання цієї вимоги законодавця слідчому необхідно мати докази такого надсилання: бланк опису вкладення з номером поштового відправлення, фіскальний чек чи квитанцію про відправлення. Кожне таке надсилання є платним, а з огляду на формальність таких дій здійснюється беззмістовне витрачання державних коштів.

Тому, на нашу думку, вимога щодо надсилання процесуальних документів за останнім відомим місцем проживання чи перебування підозрюваного, який проживає на ТОТ, є недоцільною, а тому таке положення слід виключити з ч. 1 ст. 297-5 КПК.

Натомість варто використовувати інші способи вручення повідомлення про підозру та повістки про виклик. Ще у 2005 р. В. Малярєнко зазначав, що у час високих інформаційних технологій є можливість довести інформацію про час і місце судового засідання до відома підсудного і в інший спосіб, наприклад, шляхом розміщення повідомлення у спеціальній газеті чи комп'ютерній мережі тощо [10, с. 351]. У цілому підтримуючи цю позицію, О. Баулін та О. Мазур пропонують залучати різні засоби масової інформації (регіонального і місцевого рівнів), соціальні мережі. Головне, щоб у подальшому було доведено, що особа не могла не знати про здійснення щодо неї спеціального кримінального провадження [11, с. 8]. Схожу думку висловлює Д. Коперсак, який пропонує надсилати процесуальні документи на електронні сайти, у соціальні мережі, месенджери, канали зв'язку, Інтернет-ресурси, якими користується підозрюваний [12, с. 98–99]. Ми підтримуємо висловлені пропозиції науковців і вважаємо за доцільне активно використовувати електронну пошту та соціальні мережі для вручення процесуальних документів учасникам кримінального провадження.

На сьогодні судова практики підтверджує лише поодинокі випадки використання електронної пошти для вручення процесуальних документів особам, які перебувають на ТОТ чи на території держави-агресора. Наприклад, на офіційну електронну пошту колишнього нардепа І. Киви було надіслано повістки про виклик [13], а повідомлення про підозру судді т. зв. Верховного Суду Республіки Крим І. Рижковій було скеровано на електронну адресу цього «суду» [14, с. 58].

Для того, щоб дізнатися дані електронної пошти особи-учасника кримінального провадження, можна скористатися пошуковими системами онлайн. Особа могла раніше розміщувати онлайн-резюме на загальнодоступних платформах пошуку роботи із інформацією про засоби зв'язку, або ж зазначити дані електронної пошти на власній сторінці у соціальних мережах, що є відкритою для усіх користувачів. Також особа могла бути зареєстрована як фізична особа-підприємець чи керівник юридичної особи, при реєстрації зазначивши дані електронної пошти. Таку інформацію можна знайти у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та

громадських формувань безкоштовно. Загалом, є чимало способів пошуку електронної пошти особи. Проте допоки цей спосіб вручення не передбачений згідно з ст. 297-5 КПК, сторона обвинувачення не зобов'язана його використовувати.

Використання соціальних мереж для вручення процесуальних документів також є чудовою альтернативою поштових відправлень. Там, де не працюють мобільні оператори, мережа Інтернет може використовуватися як єдиний засіб зв'язку. Активна проросійська пропаганда теж вимагає від місцевих колаборантів, блогерів бути активним у соціальних мережах. На Телеграм-каналах, що ведуться представниками окупаційної влади, розміщуються оголошення про пошук кадрів до новостворених організацій, набір дітей до закладів шкільної і позашкільної освіти, у яких наявні дані мобільних номерів та соціальних мереж для контакту. Відповідно, одним зі способів вручення процесуальних документів може бути їх надсилання на такі соцмережі чи месенджери.

Проте така практика є непопулярною. Із проаналізованих 100 ухвал суду про здійснення спеціального досудового розслідування за період січень-квітень 2023 р., лише у 5 випадках (5%) здійснювалися дзвінки, а також надсилання інформаційних повідомлень, електронного посилання на вебсайт ОГП для ознайомлення зі змістом процесуальних документів, скан-копій процесуальних документів на месенджери підозрюваних (телеграм, ватсап, інстаграм) [15, 16, 17, 18, 19]. У одному випадку підозрюваний відповів, що скоро приїде на танку [19]. Незважаючи на нахабний тон, таке повідомлення є підтвердженням отримання повідомлення про підозру чи повістки про виклик.

Цікавим також є інший випадок. Сторона обвинувачення мала номер телефону, котрим активно користувався підозрюваний, адже під час досудового розслідування було проведено зняття інформації з електронних інформаційних систем [20]. Однак виклик особи та повідомлення про підозру за допомогою використання цього мобільного номера, месенджерів чи соцмереж не здійснювався. Натомість усі процесуальні документи були опубліковані тільки на вебсайті ОГП та в газеті «Урядовий кур'єр».

В аналізованих ухвалях вручення повідомлень про підозру та виклик особи здійснювалося відповідно до вимог ст. 135 КПК, тобто до винесення ухвали про здійснення спеціального досудового розслідування. Проте, на нашу думку, таке вручення процесуальних документів цілком може використовуватися при здійсненні спеціального досудового розслідування.

Проведене дослідження дає можливість сформулювати такі **висновки**:

1. Загальний вигляд вебсайту ОГП, на якому публікуються процесуальні документи, не орієнтований на учасників та потенційних підозрюваних у кримінальному провадженні. Доцільно покращити інтерфейс веб-сайту ОГП: 1) запровадити можливість пошук документів: за датою їх публікування, за прізвищем підозрюваного, за кваліфікацією статті, за областю, у якій розташований орган досудового розслідування, тощо; 2) забезпечити можливість вибору налаштувань мови вебсайту для осіб, які не володіють українською мовою. Також необхідно розробити детальний технічний порядок публікації повідомлень, у якому зазначити єдині вимоги до: назви та вигляду документів, що будуть завантажуватися на вебсайт (наприклад, сканування документів із підписами та датами), тощо.

Ці дії усунуть формальність публікування повідомлень на вебсайті ОГП та збільшать шанси того, що особа знайде адресовані їй процесуальні документи.

2. За результатом звернення до ОГП щодо недопущення поширення персональних даних осіб під час публікації повідомлень на вебсайті ОГП прослідковується тенденція до переважного приховування персональних даних осіб у повідомленнях.

Для забезпечення дотримання Закону України «Про захист персональних даних» та Порядку пропонуємо утворювати при кожній обласній прокуратурі комісію для проведення щомісячних перевірок опублікованих на вебсайті ОГП процесуальних документів. За результатом виявлених порушень та фактів незаконного поширення персональних даних особи вирішувати питання про притягнення прокурора у відповідному кримінальному провадженні до дисциплінарної відповідальності.

3. Через об'єктивну неможливість надсилання процесуальних документів особі, останнє місце проживання чи перебування якої є ТОТ, необхідно виключити таку

вимогу з ч. 1 ст. 297-5 КПК.

4. Підтримуємо позиції науковців щодо надсилання процесуальних документів на електронну пошту та у соціальні мережі осіб-учасників кримінального провадження. Також пропонуємо надсилати ці повідомлення на відповідні сторінки чи електронні пошти за місцем роботи особи. По-перше, адреса електронної пошти чи дані облікового запису особи у соціальних мережах можуть бути у вільному доступі; по-друге, мережа Інтернет може працювати там, де не працюють мобільні оператори; по-третє, багато людей ведуть активне життя у соцмережах, а тому є висока ймовірність того, що особа дізнається про відкрите щодо неї провадження; по-четверте, для відправлення процесуальних документів на електронну пошту чи у соцмережі необхідний тільки доступ до мережі Інтернет, вартість якого не залежатиме від кількості відправлених повідомлень. Тому у ст. 135 КПК необхідно зазначити вимогу щодо надсилання процесуальних документів у соціальні мережі, а у ст. 297-5 КПК передбачити вимогу щодо надсилання процесуальних документів електронною поштою та у соціальні мережі.

Список використаних джерел

1. Корякін Р. О., Яковенко М. О. Актуальні проблеми спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2016. № 2. С. 111–118.
2. Кримчук С. Г. Окремі аспекти здійснення повідомлення про підозру у спеціальному досудовому розслідуванні. *Юридичний бюлетень*. 2019. Вип. 11. Ч. 2. С. 270–276. URL : http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2019/11/part_2/37.pdf.
3. Атаманов О. М. Повідомлення про підозру особі, місцезнаходження якої не встановлено або яка перебуває за межами України : дис. ... д-ра філософії : 081 «Право» / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2021. 309 с.
4. Зауваження до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення окремих положень у зв'язку із здійсненням спеціального досудового розслідування» (реєстраційний № 2164). Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України. URL : <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/677916>.
5. Повідомлення про підозру та повістка про виклик підозрюваному Тарапату Ю.О. на 10.04.2023, 11.04.2023, 12.04.2023. 06.04.2023. *Офіс Генерального прокурора*. URL : <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-pidozryvnu-tarapatu-yuo-na-100420231104202312042023>.
6. Тимофеев А. О. Проблеми практичної реалізації процедури спеціального досудового розслідування (in absentia) в Україні. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2021. Т. 8. С. 60–68. URL : <http://nrplaw.ukma.edu.ua/article/view/254047>.
7. Про затвердження Порядку організації публікації в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному вебсайті Офісу Генерального прокурора повісток про виклик окремої категорії осіб та відомостей щодо підозрюваних, стосовно яких надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування : наказ Офісу Генерального прокурора від 07.06.2021 № 187. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187905-21#Text>.
8. Гутник А. В. Повідомлення про підозру у вчиненні ідеологічного та культурно-освітнього колабораціонізму: аналіз дотримання вимог ст. 277 КПК. *Military offences and war crimes: background, theory and practice* : collective monograph ; ed. by V. M. Stratonov. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. 876 p. С. 250–273. URL : <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/17748/Військові%20злочини%20монографія.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
9. Гутник А. В. Порушення Закону України «Про захист персональних даних» на вебсайті Офісу Генерального прокурора. *«Наукова весна» 2023 : матеріали XIII Міжнародної науково-техн. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених* (м. Дніпро, 1–3 бер. 2023 р.). Дніпро : НТУ «ДП», 2023. С. 351–352.
10. Маляренко В. Т. Реформування кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: Теорія, історія і практика : монографія. Київ : Ін Юре, 2004. 544 с.
11. Баулін О., Мазур О. Гарантії прав підозрюваного під час здійснення спеціального досудового розслідування. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2018. № 1. С. 1–11.
12. Коперсак Д. В. Спеціальне досудове розслідування кримінальних правопорушень : дис. ... д-ра філософії : 081 «Право» / Одеський державний університет Міністерства внутрішніх справ України. Одеса, 2021. 247 с.
13. Ухвала Личаківського районного суду м. Львова від 19.04.2022, справа № 463/1747/22. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104009719>.
14. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду

(актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за грудень 2022 року. URL : https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KKS_12_2022.pdf.

15. Ухвала суду про здійснення СДР та повістка про виклик Кичигіна О.М. на 21.04.2023, 11.04.2023. *Офіс Генерального прокурора*. URL : <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/uxvala-sudu-pro-zdiisnennya-sdr-vidnosno-kicigina-om>.

16. Повідомлення про початок здійснення спеціального досудового розслідування та ухвала суду про здійснення спеціального досудового розслідування відносно Пихтіної О.В. 30.01.2023. *Офіс Генерального прокурора*. URL : <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pocatok-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-ta-uxvala-sudu-pro-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-vidnosno-pixtinoi-ov>.

17. Ухвала суду про здійснення спеціального досудового розслідування та повістки про виклик Гальваса М.М. на 15.02.2023, 16.02.2023, 17.02.2023, 18.02.2023, 14.02.2023. *Офіс Генерального прокурора*. URL : <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/uxvala-sudu-pro-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-ta-povistki-pro-viklik-galvasa-mm-na-15022023-16022023-17022023-18022023>.

18. Повідомлення про початок здійснення спеціального досудового розслідування та ухвала суду про здійснення спеціального досудового розслідування відносно Бойка А.М. *Офіс Генерального прокурора*. URL : <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pocatok-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-ta-uxvala-sudu-pro-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-vidnosno-boika-am>.

19. Ухвала слідчого судді та повістка про виклик Золотійчука В. В. на 14.04.2023, 07.04.2023. *Офіс Генерального прокурора*. URL : <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/uxvala-slidcogo-suddi-ta-povistka-pro-viklik-zolotii-cuka-vv-na-14042023>.

20. Повідомлення про початок здійснення спеціального досудового розслідування та ухвала суду про здійснення спеціального досудового розслідування відносно Гоїка О.М. 24.02.2023. *Офіс Генерального прокурора*. URL : <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pocatok-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-ta-uxvala-sudu-pro-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-vidnosno-goyika-om>.

Надійшла до редакції 21.05.2023

References

1. Koriakin, R. O., Yakovenko M. O. (2016) Aktualni problemy spetsialnogo dosudovoho rozsliduvannya kryminalnykh pravoporushen [Actual problems of special pretrial investigation of criminal offenses]. *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E.O. Didorenka*. № 2, pp. 111–118. [in Ukr.].

2. Krymchuk, S. H. (2019) Okremi aspekty zdiisnennia povidomlennia pro pidozru u spetsialnomu dosudovomu rozsliduvanni [Individual aspects of notifying on the suspicion in the special pretrial investigation]. *Yurydychni biuleten*. Issue 11. P. 2. pp. 270–276. URL: http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2019/11/part_2/37.pdf. [in Ukr.].

3. Atamanov, O. M. (2021) Povidomlennia pro pidozru osobi, mistseznakhodzhennia yakoi ne vstanovleno abo яка перебуває за межами України [Notification of suspicion to a person whose location has not been established or who is outside Ukraine] : dys. ... d-ra filosofii : 081 «Pravo» / Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. Kyiv. 309 p. [in Ukr.].

4. Zauvazhennia do proektu Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Kryminalnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy shchodo vdoskonalennia okremykh polozhen u zviazku iz zdiisnenniam spetsialnogo dosudovoho rozsliduvannya» (reiestratsiinyi № 2164) [Remarks to the draft Law of Ukraine «On Amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine regarding the improvement of certain provisions in connection with the implementation of a special pre-trial investigation» (№ 2164)]. *Holovne yurydyчне upravlinnia Aparatu Verkhovnoi Rady Ukrainy*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/677916>. [in Ukr.].

5. Povidomlennia pro pidozru ta povistka pro vyklyk pidozriuvanomu Tarapatu Yu.O. na 10.04.2023, 11.04.2023, 12.04.2023 [Notice of suspicion and subpoena to the suspect Tarapat Yu.O. on 04/10/2023, 04/11/2023, 04/12/2023]. 06.04.2023. *Ofis Heneralnogo prokurora*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-pidozryvnu-tarapatu-yuo-na-100420231104202312042023>. [in Ukr.].

6. Tymofeiev, A. O. (2021) Problemy praktychnoi realizatsii protsedury spetsialnogo dosudovoho rozsliduvannya (in absentia) v Ukraini [Problems of practical implementation of the procedure of special pre-trial investigation (in absentia) in Ukraine]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky*. Vol. 8. pp. 60–68. URL: <http://nrplaw.ukma.edu.ua/article/view/254047>. [in Ukr.].

7. Pro zatverdzhennia Poriadku orhanizatsii publikatsii v zasobakh masovoi informatsii zahalnodержавnoi sfery rozpovsiudzhennia ta na ofitsiinomu veb-saiti Ofisu Heneralnogo prokurora povistok pro vyklyk okremoi katehorii osib ta vidomostei shchodo pidozriuvanykh, stosovno yakyykh nadano dozvil na zdiisnennia spetsialnogo dosudovoho rozsliduvannya [On the approval of the Procedure for organizing the publication in the mass media of the national sphere of distribution and on the official

website of the Office of the Prosecutor General of summonses on the summons of a separate category of persons and information on suspects in respect of whom permission was granted to carry out a special pre-trial investigation] : nakaz Ofisu Heneralnoho prokurora vid 07.06.2021 № 187 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187905-21#Text>. [in Ukr.].

8. Hutnyk, A. V. (2023) Povidomlennia pro pidozru u vchynenni ideolohichnoho ta kulturno-osvitnoho kolaboratsionizmu: analiz dotrymanna vymoh st. 277 KPK [Notification of suspicion of committing ideological, cultural and educational collaborationism: analysis of compliance with the requirements of Art. 277 of the Criminal Procedure Code]. *Military offences and war crimes: background, theory and practice* : collective monograph. Ed. by V.M. Stratonov. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». 876 p. pp. 250–273. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/17748/Військові%20злочини%20монографія.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. [in Ukr.].

9. Hutnyk, A. V. (2023) Porushennia Zakonu Ukrainy «Pro zakhyst personalnykh danykh» na veb-saiti Ofisu Heneralnoho prokurora [Violation of the Law of Ukraine «On Protection of Personal Data» on the website of the Prosecutor General's Office]. *«Naukova vesna» 2023 : materialy XIII Mizhnarodnoi naukovo-tekh. konf. studentiv, aspirantiv ta molodykh vchenykh* (m. Dnipro, 1–3 ber. 2023 r.). Dnipro : NTU «DP». pp. 351–352. [in Ukr.].

10. Maliarenko, V. T. (2004) Reformuvannia kryminalnoho protsesu Ukrainy v konteksti yevropejskykh standartiv: Teoriia, istoriia i praktyka [Reforming the criminal process of Ukraine in the context of European standards: Theory, history and practice] : monohrafiia. Kyiv : In Yure. 544 p. [in Ukr.].

11. Baulin, O., Mazur O. (2018) Harantii prav pidozriuvanoho pid chas zdiisnennia spetsialnoho dosudovoho rozsliduvannia [Guarantees of the suspect's rights during a special pre-trial investigation]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy*. № 1. pp. 1–11. [in Ukr.].

12. Kopersak, D. V. (2021) Spetsialne dosudove rozsliduvannia kryminalnykh pravoporushen [Special pretrial investigation of criminal offenses] : dys. ... d-ra filosofii : 081 «Pravo» / Odeskyi derzhavnyi universytet Ministerstva vnurishnikh sprav Ukrainy. Odesa. 247 p. [in Ukr.].

13. Ukhvala Lychakivskoho raionnoho sudu m. Lvova vid 19.04.2022, sprava № 463/1747/22 [Decision of the Lychakiv District Court of Lviv dated April 19, 2022, case No. 463/1747/22]. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104009719>. [in Ukr.].

14. Ohliad sudovoi praktyky Kasatsiinoho kryminalnoho sudu u skladi Verkhovnoho Sudu (aktualna praktyka) [Review of the judicial practice of the Criminal Court of Cassation as part of the Supreme Court (current practice)]. Rishennia, vneseni do YeDRSR, za hruden 2022 roku. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KKS_12_2022.pdf. [in Ukr.].

15. Ukhvala sudu pro zdiisnennia SDR ta povistka pro vyklyk Kychyhina O.M. na 21.04.2023 [The court decision on the implementation of the SDR and the summons to summon O.M. Kychigin. on 21.04.2023]. 11.04.2023. *Ofis Heneralnoho prokurora*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/uxvala-sudu-pro-zdiisnennya-sdr-vidnosno-kicigina-om>. [in Ukr.].

16. Povidomlennia pro pochatok zdiysnennia spetsialnoho dosudovoho rozsliduvannia ta ukhvala sudu pro zdiisnennia spetsialnoho dosudovoho rozsliduvannia vidnosno Pykhtinoi O.V. [Notification of the initiation of a special pre-trial investigation and a court order to conduct a special pre-trial investigation regarding Pikhina O.V.]. 30.01.2023. *Ofis Heneralnoho prokurora*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pocatok-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-ta-uxvala-sudu-pro-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-vidnosno-pixtinoi-ov>. [in Ukr.].

17. Ukhvala sudu pro zdiisnennia spetsialnoho dosudovoho rozsliduvannia ta povistky pro vyklyk Halvasa M.M. na 15.02.2023, 16.02.2023, 17.02.2023, 18.02.2023 [The court's decision to carry out a special pre-trial investigation and summons to summon Galvas M.M. on 02/15/2023, 02/16/2023, 02/17/2023, 02/18/2023]. 14.02.2023. *Ofis Heneralnoho prokurora*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/uxvala-sudu-pro-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-ta-povistki-pro-viklik-galvasa-mm-na-15022023-16022023-17022023-18022023>. [in Ukr.].

18. Povidomlennia pro pochatok zdiysnennia spetsialnoho dosudovoho rozsliduvannia ta ukhvala sudu pro zdiisnennia spetsialnoho dosudovoho rozsliduvannia vidnosno Boika A.M. [Notification of the initiation of a special pre-trial investigation and a court decision to conduct a special pre-trial investigation regarding A.M. Boyka]. *Ofis Heneralnoho prokurora*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pocatok-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-ta-uxvala-sudu-pro-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-vidnosno-boika-am>. [in Ukr.].

19. Ukhvala slidchoho suddi ta povistka pro vyklyk Zolotiichuka V. V. na 14.04.2023 [Decision of the investigating judge and summons to summon V.V. Zolotyichuk on 04/14/2023]. 07.04.2023. *Ofis Heneralnoho prokurora*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/uxvala-slidcogo-suddi-ta-povistka-pro-viklik-zolotiicuka-vv-na-14042023>. [in Ukr.].

20. Povidomlennia pro pochatok zdiisnennia spetsialnoho dosudovoho rozsliduvannia ta ukhvala sudu pro zdiisnennia spetsialnoho dosudovoho rozsliduvannia vidnosno Hoika O.M. [Notification of the initiation of a special pre-trial investigation and a court decision to conduct a special pre-trial investigation regarding O. M. Goyk]. 24.02.2023. *Ofis Heneralnoho prokurora*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pocatok-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-ta-uxvala-sudu-pro-zdiisnennya-specialnogo-dosudovogo-rozsliduvannya-vidnosno-goyika-om>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Alina Hutnyk, Yelyzaveta Kots. Problematic aspects of delivery of procedural documents to a person who is on the temporarily occupied territory or on the territory of the aggressor state. Problems that arise when delivering procedural documents to a person who is on the temporarily occupied territory or on the territory of an aggressor state during a pre-trial investigation and when conducting a special pre-trial investigation are examined in the article.

It has been established that the web page of the General Prosecutor's Office is not aimed at a person participating in criminal proceedings, facts of the distribution of personal data have been discovered. It has been proposed to improve the web page of the General Prosecutor's Office, on which procedural documents are published, namely to add the possibility of choosing a language for persons who do not speak Ukrainian and to ensure the search for procedural documents on the page by the date of their publication, the surname of the person, the qualification of the article, the area in which pre-trial investigation body is located. According to the result of the appeal sent to the Office of the General Prosecutor about the distribution of personal data during the publication of procedural documents on the website, an increase is observed in the number of documents in which personal data are hidden. In order to ensure compliance with the requirements for the protection of personal data on the website, it has been proposed to carry out monthly checks of such publications and to solve the issue of bringing prosecutors to disciplinary responsibility.

The need to exclude the requirement of mandatory delivery of procedural documents during a special pre-trial investigation has been proven.

It has been concluded that currently the prosecution party rarely uses e-mail or social networks for delivering procedural documents. The advantages of using e-mail and social networks for delivering procedural documents to persons participating in criminal proceedings have been proven. It has been proposed to enshrine the following requirements for delivering procedural documents in the code.

Keywords: *procedural documents, subpoena, notification, special pre-trial investigation, suspect, temporarily occupied territory.*

УДК 343.135

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-2-279-287

Андрій ЗАХАРКО[©]

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

**РОЗМЕЖУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ СЛІДЧОГО,
ДІЗНАВАЧА, ПРОКУРОРА ЩОДО ВИПАДКІВ ЗАКРИТТЯ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ**

Наведено окремі доктринальні погляди щодо сутності кримінальної процесуальної компетенції слідчого, дізнавача, прокурора. Досліджено кримінальну процесуальну регламентацію випадків закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування. Проведено систематизацію підстав закриття кримінального провадження за критерієм поширення на них повноважень слідчого, дізнавача, прокурора.

Запропоновано доповнити спеціальні статті Кримінального процесуального кодексу України, присвячені процесуальним статусам слідчого, дізнавача, прокурора, додатковими положеннями. У цих додаткових положеннях – перелічити конкретні випадки закриття кримінального провадження, за якими відповідний суб'єкт уповноважений приймати таке рішення.

Ключові слова: *випадки закриття кримінального провадження, компетенція суб'єктів, систематизація випадків, регламентація повноважень, зрозумілість викладу.*

Постановка проблеми. Протягом свого існування стаття 284 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) «Закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи» зазнала низки змін, що полягали в її доповненні підставами закриття кримінального провадження, виключенні окремих пунктів та внесенні до них змін (щодо випадків закриття кримінального провадження) [1]. Як результат, сформована нині система підстав закриття кримінального провадження та

© Захарко А. В., 2023

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1216-5323>

a.zaharko@ukr.net